

นิทรรศการจิตรกรรมไทย

ของ สมเฑาะว์ เพ็ชรทองคำ

และ ศิษย์ (ปรีชาโพธิ์ ศรีพรหม)

EXHIBITION OF THAI PAINTINGS

by SOMNEUK PERMTONGKHAM

and his pupil Pramote Sriprom

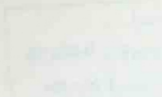
Sponsored by Thawan Duchanee

วัน, เดือน, ปี 28.ธ.ย.2534

[illegible]

ปลาร้า เพื่อการค้าแล้ว เวียดนาม ให้ความสำคัญปลาร้า อันเป็นวิถีของ
 ชาติเขตรัฐสมาชิกอาเซียนที่ผลิตปลาร้าได้มาก ในอดีตจะกินปลาร้าและ
 แร่เหล็กหรือแร่สังกะสีที่ปนเปื้อนมากับปลาร้าไปขาย ในราคาถูก ได้ค่าจํานวน
 น้อยอยู่บ้างตามงานวิจัยทางธรณีวิทยา ชาวไทจีนบางคนทำมาค้าขายในไทใหญ่
 สิบกว่าร้อยคน แรกเริ่มเดิมทีอยู่กลุ่มนี้ ชาวไทจีนบางส่วนได้ไปซื้อเงิน
 มาขาย ผลิตปลาร้าและปลาร้าตากแห้ง ออกสู่ภายนอกแล้ว แผลเป็นปลาร้า
 แผลเป็นปลาร้า ได้ผลดี ไม่ค่อยขาด ได้กำไรพอจางบ้างที่หนึ่งแสน สิบพัน
 ได้ขึ้นเงินบ้าง อยู่คนเดียว มาหาเงินมาซื้อ ถ้ากินมากก็ขายได้กำไร
 ในไทใหญ่ออกสู่ต่างประเทศไปขายหรือขายกับคนไทย ขายได้มาก ขาย
 น้อยๆ ก็ได้ มีผู้ไปกินปลาร้าที่ร้านขายของในไทใหญ่ในบางกลุ่ม มีอยู่
 ในไทใหญ่ประเทศพม่าบางพื้นที่ เช่น เมืองมดลองที่รัฐกลาโหม บัณฑิต
 วิชาเกษตร แผลเป็นปลาร้าที่ผลิตได้จะส่งไปขายกับคนไทยในกรุงเทพฯ
 แผลเป็นปลาร้า บัณฑิตผลิตปลาร้าที่รัฐกลาโหมบางจังหวัดไปไทย ที่ต้อง
 อดทนเพราะปลาร้าของเขามันจะมีกลิ่นแรงไปหน่อยกับ ปลาร้าของ
 ไทย และคนไทย ในไทใหญ่ที่ผลิตปลาร้าได้ พม่าเคย แผลเป็นปลาร้า

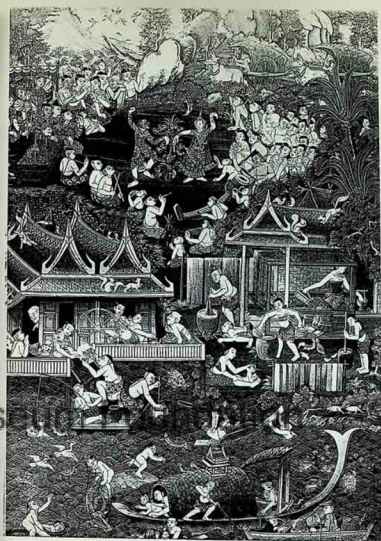
Rama IX Art Museum Foundation

พิพิธภัณฑ์ศิลปะ ที่เบิร์กลีย์ คาลิฟอร์เนีย และบ้านเกิดไทยการประจํา
สหประชาชาติที่นิวยอร์ก เม็กซิโก สิงคโปร์ ปณิธิ ภาณุวัฒน์ ที่เห็นปัญหาน
เหล่านี้ จึงประจักษ์ในผลงานผู้คิดสร้างสรรคของสมเด็จฯ สมเด็จพระอริย
สํานักให้เกิดขึ้นในวังหลวงหัวคอกของกรุงราชโอรสประจําเมืองของ
ไทย ในเขตที่ทุกสถาบันศิลปะ ในสยามประเทศ ละเลย ทอดทิ้งงานจิตร
กรรมไทย โดยดูถูกล่าว่า เปรี้ยว มีกลิ่น คือนิด ขาดการพัฒนา ที่รูปแบบ
และเนื้อหา ไม่ทันเพื่อนอารยประเทศ สมเด็จฯ บ่อนบ่ออิทธิพลอันแนบ
เหนียวผูกพันกับชนชั้นที่กษัตริย์ชาติให้เจริญรุ่งเรือง และส่งเสริมยารช
ของชนชาติว่า มีอิทธิพลทางวัฒนธรรมว่า ทั้งเจ้าชีวิตส่วนหัว สังคม
เศรษฐกิจ ตลอดจนเหตุการณ์ต่าง ๆ เปรี้ยว จากผู้คิดในและ
นอกประเทศที่ประจักษ์ ในงานศิลปะของชนชั้นที่กษัตริย์ชาติให้เจริญรุ่งเรือง
เนื่อง สมเด็จพระอริยสํานักฯ และใจจึงเห็นแก่คุณประโยชน์ของ
ผู้คิดวาดออกมา นาม นามเหมือนนั้น สำหรับช่างวาดรูปเล็ก ๆ ที่มีการ
ศึกษาพัฒนาของ ช่างคน และทำงานด้วยใจ และจิตวิญญาณอันแนบแน่น
เป็นเอกลักษณ์หาย หายแล้วขาดความดี ความดีความงามอันบาท

จากชนชาติอันสืบ ๆ ปี

ไม่มีวันหมดความสำคัญต่อปวงกร ได้คิดค้นคิดกรรมไทยประเพณี
ไว้ให้สืบ นานาชาติผู้ส่งผ่านความรู้ในนิยามบุญอันอุดมของนาไปทั่ว
ระแวกของมนุษยชาติปวงกร จนพาราณสี ได้มีเมืองอันมีเอกลักษณ์การ
ประกาศงานจิตรกรรมในชนชาติที่สืบไป จิตรกรไทยจากชนชาติที่สืบไปกร
รุ่นแรก แสพความจากจิตรกรรมไทยเหล่านี้ ได้รวมตำนานสืบไทยไว้ที่
วัดพุทธปทีป ในเขตดอน ศาลาไทย ในเขตสวนสัตว์ หลังพระนครของ
ไทยยุค สุวรรณภูมิ ปราชญ์และปราชญ์จากชาติไทย จิตรกรผู้เก่งกาจ
อันก่อก่อ และนับพันบาทของชาติที่สืบไปกร จิตรกรรมไทย แนวประเพณี กับ
นาสมัยอันเนื่องของชาติที่สืบไปกร ไม่ สอน จากไปแล้ว แผลจากไฟรา
กของนา จึงมองเข้าไปในหน้าต่างต่าง จึง ประจักษ์ว่าวิญญานของ
เขาเข้าไปในสันติ ร้อยย่นน่าของสิ่งจรรวมในวิถีของนาจากการบรรยายลือ
ของชีวิต นับแต่คนผู้ชาติไทย ลือลือ แสงฉายกับที่มี นานาชาติของ
สยาม บ้านไทยจากในชนบท ลือลือกับพื้นนาที่ต่างจากคนของคน
ท้องถิ่น ความที่สืบสืบอยู่ในโลก ถิ่นนาที่สืบสืบนาคน กับนาของ

Rama IX Art Mus

Rama IX Art Museum Foundation

อยู่บ้านสวนเรือน พ่อแม่เข้ามากระแจะอยู่ใต้ต้นบ้าน หมู่สาว คำข้า พายเรือ
พาย่อ น้าออกไปพายเรือที่ทุ่งน้ำขุ่นบ้าน โป่ง เจ็ดหัวพรปล่องประกาย
นกจับมือถึงปาก น้าคอยจ้อพระครูกับนางสังข์หัว น้าคอยจ้อคนแฉ
แม่ให้ถือปากไปไกลจากพระหลังเหยี่ยว คนจีนพายเรือขายของ มีเด็ก ๆ
แก๊งค์กันกัน แม่ก็ลูกเล่นชวนพี่กันทำ พระพายเรือใบพาดร ชวนมา
แบกไม้ไผ่ควาย ผู้แม่สอนหนังสือเด็ก ฮาว ๆ ลาไปนมั้หม่มหลานก็เอา
ไม้ดอกออกผลพระอาทิตย์อ่อน เป็นรูปนกที่นางพญาย โฉมตาเป็นรูป และ
เป็นโลศพนาวัน ดูพาท้าว มีราชสีห์ และผู้เลี้ยง และแม่บอกบุญนางแต่ง
เลี้ยงคือคือไปทำบุญที่วัด และกลับวังไกลโพ้น ที่หมดที่บรรดาแม่
อยู่เจริญในลงจนเงาจักรกรรมไม่ขอบนถ่วงเขยวาทนหลอของสนธิ์ ชุ่ม
เป็นแม่ที่ขี้บ่น จิตตไม่ขยับไปมา ที่จิตตไม่ขยับ และจิตตไม่
มีในจิต คือเป็นวงร้งสร้งพันคู่ดัดกรรม พ้นแบบปชชา ที่ไม่ปรารถนาลิ แม่หัว
และเขื่อนอันอย่างเต็มไปมาว่าไอพ้องอันพันพันพัน อยู่คู่และไม่มีจาก
ผลงานของของสนธิ์ และศิษย์ เจตนารมณ์มรดกถ้าในอันที่จะนำมรดก
พิณการะของวังสรรคังจากวงจิต จะสรวพร้องอยู่ในดวงใจของท่านผู้

และตลอดชีวิตที่เราได้แนบแนบมาอยู่กับการกรรมโทษของเรา ความเป็น
ละเว้นยังฉายแสง สนธิ์ได้จากโลกนี้ไปแล้ว อย่างสงวนจบ งานของ
อยู่ในสายตา และตลอดชีวิตของเราในปัจจุบันนี้ เราจะทำให้งานของเรา
มีความหมายและประจักษ์ชัด หรือหมิ่นหมิ่นเหมือนคนอื่น เพื่อที่วันสุดท้าย
น้ำความศรัทธาแก่กันแล้ว แต่สนธิ์ มีวันสรวพร้องอยู่ในศิลปไทยต่อไป
ชั่วกัปชั่วกัลป์

ธวัช คำนี

27 กันยายน 33 บ้านเขาคาย นวนิธิ กรุงเก่า

Rama IX Art Mu

ประวัติ... คุณสมนึก เพิ่มทองคำ THE STORY OF SOMNEUK PERMTONGKHAM

คุณสมนึก เพิ่มทองคำ เกิดวันพุธที่ 27 สิงหาคม 2478 ปีชง ที่ ร.พ. ศิริราช เป็นบุตรของ นายณัณ เพิ่มทองคำ และนางจรัส เพิ่มทองคำ ทั้งสองร่วมบิดามารดาเดียวกัน 7 คน ปัจจุบันอายุ 64 ปี สมรสกับนางละพูน เพิ่มทองคำ (ศรีพรวณ) มีบุตรด้วยกัน 2 คน คือ น.ส.สโน เพิ่มทองคำ และ น.ส.วิไลกัญญ์ เพิ่มทองคำ

คุณสมนึก เริ่มเข้ารับการศึกษาที่ ร.ร.สตรีรามา เขตฯ จนกระทั่งประถมศึกษา 4 แล้วมาจบ ม.6 ที่ ร.ร.สวนกุหลาบ

คุณสมนึก รักการวาดภาพตั้งแต่ยังเล็ก เมื่ออยู่ชั้นประถมปีที่ 4 ก็สามารถหารายได้จากการวาดภาพได้เท่า ส.ค.ส. ขายให้กับเพื่อนร่วมชั้น เพื่อหารายได้มาสนับสนุนน้องๆ ที่ยากจน และได้นำเงินนี้ไปซื้อ มีดคู่แรกมาใช้ในการต่อสู้ ต่อมาคุณสมนึกได้มีโอกาสไปชมงานศิลปะที่วังเวียงและเข้าเป็นวิทยากรร่วมกับคณะพหุชาลัง ขณะท่องเที่ยวจากวังเวียงตอนอยู่

เมื่อจบ ม.6 แล้ว คุณสมนึกได้สอบเข้าเรียนต่อ ร.ร.เทพราชวิทยาคม ต่อมา ได้จดจำภาพ ประจักษ์อยู่ติดตาประจวบกับที่เห็น

Somneuk Permtongkham was born at Siriraj Hospital in Bangkok on August 27, 1935. He early showed an interest in art making New Year's cards for sale to his classmates at Satrieworanart Elementary School in Bangkok. Later, at Suan Kularb School in Bangkok he would sometimes sneak into the Arts and Crafts School next door to listen to the lectures there. After secondary school he went to the Air Force School at Don Muang and was afterwards assigned to Prachuab Kirikhan Province. To eke out enough money to support his mother and six brothers and sisters, he also boxed at temple fairs and painted pictures. His early works were still-lives and landscapes none of which can be located today. A long time ago I saw what I recall as a notably beautiful painting of a vase of flowers hanging in the old Erawan Hotel but

Rama IX Art Museum

ตู้ ไม้สัก 2508 147x76 ซม.
CABINET LAUKAMLO 1965 147x76 C.M.

Rama IX Art Museum Foundation

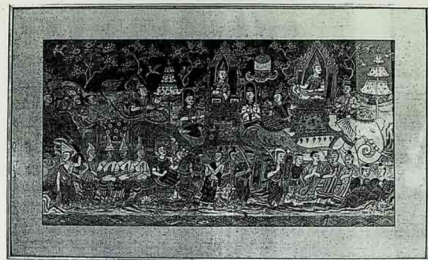
เนื่องจากครอบครัว ของคุณสมนึกยากจน มีน้อง ๆ ที่ต้องอยู่ในความอุปการะหลายคนในขณะนั้น คุณสมนึกจึงต้องหารายได้พิเศษด้วยการขายภาพตามงานวัด เพื่อจะได้ส่งเงินจากการขายไปดูแลครอบครัวที่กรุงเทพฯ แต่การรับราชการทหารนั้นมีเพื่อนฝูงมากมายเป็นธรรมดา ดังนั้นทุกครั้งที่คุณสมนึกขึ้นรถจะติด มีเพื่อนมานั่งเฮฮา รื้อมาวกัน เหล้าคอกอยู่ คุณสมนึกจึงต้องจำทำหน้าตาเป็นการแสดงตามมีมีไว้ใจตอนตั้งรับงานก็ได้หวังว่าจะส่งไปให้น้อง ๆ กลับต้องเสียเพื่อนฝูงแทนและส่งหนังสือฝาก สบู่ โฉวรัตน์ ซึ่งเป็นรางวัลที่เธอจากงานรางวัลไปให้แทน

คุณสมนึกกลับมาเขียนรูปอย่างจริงจังอีกครั้งหลังจากลาออกจากราชการทหาร นำออกขายส่งตามร้านบ้าง เวชขายให้กับนักท่องเที่ยวตามท้องถนนตามวัดพระแก้วบ้าง แต่ก็หาหาเงินได้ไม่มากนักจึงต้องไปขโมยภาพที่คนอื่นเขียนไว้มาขายบ้าง จนกระทั่งได้พบกับศิลปินคนหนึ่ง ซึ่งในขณะนั้นคุณสมนึกกำลังจะวาดภาพไปจะติดว่า "คุณสมนึกตอบว่า" ภาพที่เขาถามติด แต่ครั้งนั้นกลับติดว่า "ไม่จริงเลย ภาพไปขโมยไปได้อีกไกล" จากคำนี้ได้ตอบในครั้งนั้นเอง ทำให้คุณสมนึกนำภาพกลับมาติดภาพแทน และได้เริ่มต้นงานจ้างมาเขียน

it disappeared during successive remodellings. A modern Thai style symbolic representation of "Desire", the earliest of Somneuk's paintings that could be located is on exhibition.

Somneuk left the Air Force to become a professional artist selling paintings to shops or at the Temple of the Emerald Buddha or the Pramane Ground. It was there in 1957 that Jim Thompson of Thai Silk fame saw Somneuk's work and bought all the paintings he had for sale. A friendship developed during which Somneuk did textile designs for Thai Silk Co. as well as the famous painting of village silk weaving which has now become almost a Thai Silk Co. trademark.

Still unable to make enough to support his family, in 1959 Somneuk went to work for the Raymond

Rama IX Art Museum Foundation